

ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ ΠΑΡΕ

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 20 Αὐγούστου 1882.

Ἀξιότιμε Κύριε Γ. Ἀρσένη,

Ἐλαβον τὴν λίαν φιλόφρονα ἐπιστολήν σας.

Τὴν «Ποικίλην Στοά» θεωρῶ ἔργον πολὺ χρήσιμον, διότι εἶνε ἀνάγνωσμα τερπνόν ἅμα καὶ σπουδαῖον. Τοιούτου εἶδους ἔργα τελειοποιούμενα θέλουσι γίνεαι πρόξενα ἀληθοῦς κοινωνικοῦ ἀγαθοῦ. Εὐχαρίστως λαμβάνω μέρος εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ἡμερολογίου, ἀφοῦ ἐπιεικῶς ἐπιμένετε πιστεύων, ὅτι εἶμαι ἀρμόδιος εἰς τοῦτο. Συνημμένην ἔφθε εὐρίσκετε βιογραφικὴν σκιαγραφίαν τοῦ Ἀμβροσίου Παρέ. Ἐάν ἐγκρίνετε, φιλοξενήσατε αὐτὴν ἐν τῇ φιλῇ «Ποικίλῃ Στοᾷ».

Δέξασθε, ἀξιότιμε Κύριε Ἀρσένη, τὴν ἔκφρασιν τῶν μᾶλλον διακεκριμένων πρὸς ὑμᾶς αἰσθημάτων.

Γ. ΤΥΠΑΛΛΟΣ ΚΟΖΑΚΗΣ.

Ὁ γάλλος Ἀμβρόσιος Παρέ (Ambroise Paré), ὁ ἐπικληθεὶς πατὴρ τῆς νεωτέρας χειρουργίας, ἐγεννήθη ἐν τῇ πόλει Laval τῆς ἐπαρχίας Maine ἐν Γαλλίᾳ τὸ ἔτος 1510, ἐκ μικρᾶς καὶ κενεστάτης οἰκογενείας. Ὁ ἀνὴρ οὗτος, ὅστις ἐξήσκησεν οὐσιωδεστάτην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς προόδου τῶν ἱατρικῶν ἐπιστημῶν, ἤκμασε κατὰ τὴν περίοδον ἐκείνην, ἥτις ἀνέδειξε πάντας τοὺς μεγάλους μυσταγωγοὺς τοῦ νεωτέρου εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ. Ὁ Παρέ πρόκειται ἐν τῶν πολλῶν ἀλλὰ πάντοτε ἀξιοσημειώτων παραδειγμάτων τῆς ἀκατανικήτου δυνάμεως τῆς θελήσεως ἡμᾶλλον τῆς κλίσεως τινῶν ἀνθρώπων πρὸς τι ἔργον. Ἐστερεῖτο τῶν πάντων. Ἦγνόει δὲ τὰ στοιχειώδη ἐκείνα γράμματα, τὰ ὅποια ἐδιδάσκοντο οἱ συνηλικῶται αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Ἐγένετο ἐπομένως πράγματι ὁ δημιουργὸς τῆς τύχης του. Κατόρθωσε πρῶτον νὰ ἐκμάθῃ σχεδὸν ἄνευ διδασκάλου τὴν ἰδίαν γλῶσσαν γραμματικῶς. Εἰς αὐτὴν δὲ ἀνέγνωσεν ἐν μεταφράσεσι τινὰ τῶν ἱατρικῶν συγγραμμάτων τῆς ἀρχαιότητος. Αἱ πρόοδοι αὐτοῦ εἰς τὴν χειρουργικὴν ὑπῆρξαν ταχεῖαι. Διέτριψεν ὡς βοηθὸς ἐπὶ τέσσαρα ἔτη ἐν τῷ ἐν Παρισίαις νοσοκομείῳ Hôtel-Dieu, ἔνθα ἐξετέλεσε τὰς πρώτας αὐτοῦ ἐγχειρίσεις μετὰ μεγίστης ἐπιτυχίας.

Ὁ χειρουργὸς ὁ Παρὲ θέλει ἀείποτε θεωρηθῆ ὡς εἰς τῶν καθιδρυτῶν οὕτως εἶπεν τῆς χειρουργίας. Ἄλλ' ὑπάρχει καὶ τι ἴδιον εἰς τὸ στάδιον τοῦ ἐξόχου τούτου ἀνδρός. Οὗτος ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος ἐξ ἐπαγγέλματος στρατιωτικὸς χειρουργὸς τῆς νεωτέρας Εὐρώπης. Ἀπὸ τοῦ 1536, ἦτοι ἀπὸ τοῦ εἰκοστοῦ ἔκτου ἔτους τῆς ἡλικίας του ἀφοσιούται εἰς τὸ στάδιον τῆς στρατιωτικῆς χειρουργίας ἐν τοῖς στρατοῖς τῆς πατρίδος του, διακρίνεται ἐν αὐτῷ, καὶ ἐπὶ τριάκοντα ὄλα ἔτη λαμβάνει μέρος εἰς ὄλας τὰς κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην συχνὰς τῶν γάλλων ἐκστρατείας. Οὕτως εἰς τὸν Παρὲ ἀνήκει ἡ δόξα, ὅτι ἐγένετο ὁ καθιδρυτὴς τῆς ἐν Γαλλίᾳ στρατιωτικῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας, ἥτις ἐπὶ τῶν μεγάλων τῆς πρώτης γαλλικῆς δημοκρατίας καὶ τῆς πρώτης γαλλικῆς αὐτοκρατορίας πολέμων τοσοῦτον ἐδοξάσθη καὶ προήχθη ὑπὸ τῶν Desgenettes, Percy καὶ Larrey. Ἐν τῷ μέσῳ τῶν κινήσεων τῶν στρατοπέδων καὶ τῶν ἀσχολιῶν αὐτοῦ, ὁ Παρὲ τελειοποιεῖ τὴν πρώτην αὐτοῦ φιλολογικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν ἀγωγὴν, ἀκαταπαύστως διδασκόμενος καὶ συγκροτούμενος διὰ τῆς ἀναγνώσεως καὶ διὰ τῆς πείρας. Οὕτω ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὠφελοῦμενος ἐκ τῶν ἐν Παρισίοις κατὰ καιροὺς διατριβῶν του, ἀπέκτησε δι' ἐπιτυχῶν ἐξετάσεων, τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἕτερον τοὺς βαθμοὺς τοῦ πτυχιούχου καὶ τοῦ προλότου, καὶ τέλος τὸν τοῦ Δόκτορος τῆς χειρουργίας τῆ 18 Αὐγούστου 1554. Κατὰ τὰς ἐν Παρισίοις διατριβὰς αὐτοῦ, ὁ ἐπιφανὴς στρατιωτικὸς χειρουργὸς ἐθεράπευε μεταξὺ ἄλλων καὶ τοὺς ἐκ τῶν τότε συνεχῶν μονομαχιῶν τραυματιζομένους εὐγενεῖς. Τῷ 1562 ὁ Παρὲ διορίζεται πρῶτος βασιλικὸς χειρουργός. Ὑπῆρξε δ' ἔκτοτε ὡς τοιοῦτος τοὺς βασιλεῖς Κάρολον τὸν 9ον καὶ Ἐρρίκον τὸν 3ον. Ὁ Παρὲ ἦτο διαμαρτυρούμενος. Ὁφείλει δὲ εἰς τὸ ἱατρικὸν αὐτοῦ ἀξίωμα, ὅτι ὑπῆρξεν ἐκ τῶν ὀλίγων διαμαρτυρουμένων οὓς ἐφρόντισεν ὁ Κάρολος ὁ 9ος νὰ σώσῃ ἀπὸ τῆς φρικταλέας σφαγῆς τῆς νυκτὸς τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου, ἣν αὐτὸς ὁ βασιλεὺς διέταξεν. Οὗτος ὁ βασιλεὺς ἀπένευμε τῷ Παρὲ τὸ ἀξίωμα τῆς εὐγενείας μετ' οἰκισήμου, φέροντος τοῦτο τὸ λόγιον «*Εὐγὼ μὲν ἐπέδεσα, ὁ δὲ Θεὸς ἐθεράπευσεν αὐτὸν*» (Je le pansay, Dieu le guarist).

Τὸ ἔργον τοῦ Παρῆ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἰατρικῆς ἀσφαλίζει αὐτῷ τὴν ἀθανασίαν. Ὅπως φθάσει ὅπου ἔφθασε, ἐδέησε διὰ τῆς μεγαλοφυΐας του καὶ διὰ τῆς ἐπιμονῆς του νὰ κατισχύσῃ τῶν προσκομμάτων, ἅτινα ἀντέτασσον αὐτῷ καὶ ἡ πενιχρότης τῶν οἰκογενειακῶν μέσων του καὶ ἡ βαρβαρότης τῆς ἐποχῆς ἐν ἧ ἕζη. Ἐν τῇ χειρουργίᾳ ἐποίησε πλείστας καὶ οὐσιώδεις ἀνακλύψεις. Ἐπιστεύθη, ὅτι διὰ μόνης τῆς μεγαλοφυΐας του εὔρε τὴν μέθοδον τῆς ἀπολινώσεως, ἥτοι τῆς ἐπιδέσεως τῶν ἀρτηριῶν. Ἄλλ' ἡ λαμπρὰ αὕτη μέθοδος, ἣν πρῶτος ἐν τῇ νεωτέρᾳ Εὐρώπῃ ἐνήργησεν ὁ Παρῆ, ἦτο γεωστή εἰς τοὺς ἀρχαίους ἑλληνας ἰατρούς, ἐξ ὧν διάφοροι περιγράφουσιν αὐτὴν λεπτομερῶς. Δίαν εὐκρινῶς περιγράφει τὴν μέθοδον ταύτην καὶ ὁ Παῦλος ὁ Αἰγινίτης, ὅστις ἤκμασε κατὰ τὸν ἕβδομον μετὰ Χριστὸν αἰῶνα. Ἐὰν ἤδη λάθωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ Παρῆ ἔλαβε γνῶσιν τῶν κυριωτέρων ἔργων, ἰδίως τῶν χειρουργικῶν, τῶν ἀρχαίων ἐλλήνων καὶ ἀράβων ἰατρῶν ἐκ μεταφράσεων λατινικῶν καὶ γαλλικῶν, δύσκολον εἶναι νὰ ὑποθέσωμεν, ὅτι οὐδεμίαν περὶ ἀπολινώσεως εἶχε λάβει ἐκεῖθεν νύξιν. Ὁ Παρῆ ὑπῆρξεν ὁ ἀρχαιότατος τῆς νεωτέρας Εὐρώπης ὀφθαλμολόγος. Ἠσχολήθη δ' ἐπιτυχῶς ἐπὶ τῶν πλείστων κλάδων τῆς χειρουργίας.

Ἐν συνόλῳ τὸν ἕξοχον ἐκεῖνον ἄνδρα διέκρινεν ὁ ἔρωσ τῆς ἀληθείας, καὶ μεγίστη φιλανθρωπία. Αἱ ἀρεταὶ δὲ αὐταὶ ἔχουσιν οὕτως εἰπεῖν ἑκατονταπλασίονα ἀξίαν εἰς τὴν σκοτεινὴν καὶ βάρβαρον ἐκείνην ἐποχὴν. Διότι αἱ προλήψεις τῆς ἐποχῆς ἐκεῖνης ἦσαν τοιαῦται, ὥστε καὶ αὐτῆς ὁ φύσει ἐπιστημονικὸς νοῦς τοῦ Παρῆ ὑπέκυπτεν ἐνίοτε εἰς αὐτάς. Οὕτω λόγου χάριν ἐπίστευε καὶ οὐτος εἰς τὰς μετὰ ἀκαθάρτων πνευμάτων μαγικὰς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων. Περιέγραψε δὲ λεπτομερῶς μετὰ γελοίας πεποιθήσεως ἐν τισὶ χωρίοις τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ τὴν ἱεραρχίαν τῶν πνευμάτων τούτων, ἀποδίδων τὸ οἰκετὸν ὄνομα εἰς ἐκάστην τάξιν τῶν διαβόλων. Ἄλλ' ἐν δὲν κατόρθωσεν ὁ ἕξοχος οὗτος ἄνθρωπος ἀπαλλαγῆ καθ' ὀλοκληρίαν τῶν προλήψεων τῆς ἐποχῆς του, ὑπῆρξεν οὐχ ἥττον πολὺ ἀνώτερος αὐτῶν καὶ ἀνεδείχθη πράγματι εἰς τῶν λαμπρῶν φανῶν τῆς Εὐρώπης κατὰ τὸν δέκατον ἕκτον αἰῶνα

διά τε τὰς ἐπιστημονικὰς συμβολὰς αὐτοῦ καὶ διὰ τὴν φιλανθρωπίαν αὐτοῦ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΥΠΑΛΔΟΣ ΚΟΖΑΚΗΣ

Σ. Π. Σ. Τῷ ἐγκρίτῳ λογίῳ καὶ διαπρεπεῖ φίλῳ τῆς «Ποικίλης Στοᾶς» ἀξιοτίμῳ Κῶ Γεωργίῳ Τυπάλδῳ Κοζάκῃ, τῷ τοσαύτας διατρέφοντι ἀγαθὰς καὶ παρηγόρους προσδοκίας ὑπὲρ τῆς ἐμψυχώσεως τοῦ ἔργου ἡμῶν καὶ δημοσίᾳ ἀπονέμομεν τὰς ἐνδομύχους ἡμῶν εὐχαριστίας, δι' ὅσα πολυτίμως εἰργάσατο καὶ ὑπισχνεῖται εἰς τὸ μέλλον πρὸς εὐόδωσιν τῆς «Ποικίλης Στοᾶς».

ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΤΩΝ ΑΡΑΒΩΝ

Ο ΜΩΑΜΕΘ ΚΑΙ ΤΟ ΚΟΡΑΝΙΟΝ

ΜΕΡΟΣ Α΄.

Κατὰ τὸν υἱὸν δὲ τῆς παιδίσκης ταύτης εἰς ἔθνος; μέγα ποιήσω αὐτόν, ὅτι σπέρμα σὸν ἔστιν
(Γεν. κεφ. κα΄. 13.)

Δύο ὄντα μία γυνή καὶ ἓν παιδίον ἐπορεύοντο ποτὲ κατὰ τοὺς πανσρηχάιους χρόνους, πρὸς τὴν ἔρημον. Ἐβάδιζον δὲ τεθλιμμένοι καὶ καταβεβλημένοι, διότι ἐγκατελίμπανον τὸ μὲν τὴν πατρικὴν στέγην, ἣ δὲ τὸν νυμφικὸν θάλακμον, πρὸς ἃ οὐδὲ ποτέ τις ἀποτείνει τὸ ὕστατον χαῖρε ἄνευ συντριβῆς καρδίας.

Ἡ Ἄγαρ εὐτεκνος ἀναδειχθεῖσα εἶχεν ἐπισκιάσει τὴν Σάραν τὴν νόμιμον σύζυγον τοῦ Ἀβραάμ. Ἄλλ' αὕτη εὐερέθιστος οὖσα καὶ προσβληθεῖσα ἐκ νέου ὑπὸ ἐκείνης κατώρθωσε νὰ πείσῃ τὸν Ἀβραάμ ν' ἀποπέμψῃ ὀριστικῶς ἐκείνην, ἣτις εἶχε δώσει τῷ συζύγῳ αὐτῆς τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ Ἰσμαήλ. Οὕτω λοιπὸν ἡ μήτηρ καὶ τὸ τέκνον μὴ ἔχουσα τοῦ λοιποῦ ἄλλην ἐλπίδα καὶ στήριγμα εἰμὴ τὸν θεόν, ἐβάδιζον, ἐβάδιζον πάντοτε πρὸς τὴν ἔρημον.

Ἄλλὰ τί θὰ εὕρωσιν εἰς τὴν ἔρημον; Τὸ ἀπέραντον τοῦ ἐξ ἄμμου ὠκεανοῦ. Ἄλλὰ τί λέγω. Ὁ Ἰσμαήλ εὕρεν ἐκεῖ ἡδὴ δίψαν